

Sygn. akt: IV RC 293/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2016r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Krawczyk - Mandrak

Protokolant: Magdalena Śmigiel

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 września 2016r. w R.

sprawy z **powództwa małoletniego M. S. działającego przez matkę P. S.**

przeciwko W. S.

o alimenty

1) zasądza od pozwanego W. S. na rzecz małoletniego powoda M. S. alimenty w kwocie:

- po 300 zł (trzysta złotych) miesięcznie, począwszy od 25 kwietnia 2016r. do 30 września 2016r.,

- po 900 zł (dziewięćset złotych) miesięcznie począwszy od 1 października 2016r.

płatne z góry, do rąk matki małoletniego powoda P. S. do dnia 10-tego każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki P. S. alimenty w kwocie po 200 zł (dwieście złotych) miesięcznie płatne z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat, począwszy od 28 czerwca 2016r.;

3) w pozostałym zakresie powództwo oddala;

4) zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 3504 zł (trzy tysiące pięćset cztery złote) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

5) nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy w Rybniku – kwotę 657 zł (sześćset pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów postępowania;

6) nadaje wyrokowi w punkcie 1 i 2 rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt IV RC 293/16

UZASADNIENIE

Powódka P. S., działająca również w imieniu małoletniego syna M. S. w ostatecznie sprecyzowanym stanowisku procesowym, wniosła o zasądzenie od pozwanego W. S. alimentów na rzecz małoletniego uprawnionego w kwocie po 1000 zł miesięcznie oraz na swoją rzecz w wysokości po 500 zł miesięcznie, tytułem przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny. (vide: k. 111)

Jako uzasadnienie pozwu, strona powodowa podniosła, iż strony nie mieszkają razem, prowadzą odrębne gospodarstwa domowe. Nadto zarzuciła pozwanemu nadużywanie alkoholu. Podniesiono, iż powódka z powodu stanu zdrowia ma ograniczone możliwości zarobkowe.

Pozwany, po ostatecznym sprecyzowaniu odpowiedzi na pozew tj. na rozprawie w dniu 20 września 2016 roku uznał żądanie pozwu do kwoty po 600 zł miesięcznie na rzecz małoletniego powoda, w pozostałym zakresie wnosząc o jego oddalenie. (vide: k. 179)

Sąd ustalił:

Bezsporne są okoliczności:

- pozwany jest ojcem małoletniego powoda (odpis skrócony aktu urodzenia k. 5)
- rodzice małoletniego pozostają w związku małżeńskim i obecnie nie toczy się sprawa o rozwód ani o separację (odpis skrócony aktu małżeństwa k. 36)
- strony obecnie nie mieszkają razem i nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego,
- oboje rodzice uprawnione posiadają możliwości zarobkowe,
- pozwany regularnie przekazuje na utrzymanie syna kwoty po 600 zł miesięcznie, a także zakupuje mu zabawki.

Strony mieszkały razem do lutego 2016r, kiedy to powódka wraz z małoletnim zamieszkała ze swoimi rodzicami. Powodem wyprowadzki było niewłaściwe zachowanie się powoda, który będąc pod wpływem alkoholu wszczynał awantury domowe, stosował przemoc psychiczną i fizyczną wobec powódki. Takie stan rzeczy spowodował, iż rodzina została objęta procedurą (...). Z uwagi na trudne warunki mieszkaniowe u rodziców, powodowie nie mogli tam pozostać, lecz konieczne było znalezienie lokalu mieszkalnego.

Małoletni powód wraz z matką od 11 lipca 2016 roku mieszka w nowo wynajętym mieszkaniu, którego koszt użytkowania to około 1.460 zł miesięcznie, w tym czynsz 500 zł, najem mieszkania plus odstępne 600 zł tj. ok. 1.100 zł plus media ok. 360 zł (m.in. energia elektryczna 56 zł miesięcznie, gaz 26 zł miesięcznie, telefon 175 zł, Internet 45 zł, 55,77 zł ubezpieczenie).

W przeliczeniu na osobę jest to wydatek rzędu 730 zł.

Ze względu na konieczność urządzenia mieszkania, powódka zakupiła do niego meble za łączną kwotę 2.297,00 zł, którą spłaca w miesięcznych ratach po 57,43 zł. Zakupiła też lodówkę za 1.028,80 zł , ławę za 269,00 zł oraz szafki do łazienki.

Małoletni powód ma 4 lata, uczęszcza do przedszkola. Powód cierpi na niewydolność lewej nerki. Pozostaje pod kontrolą lekarza w K.. Raz na kilka miesięcy musi mieć wykonane badanie USG, którego koszt stanowi wydatek rzędu 70 zł. Co pół roku ma w C. tzw. scyntyografię, które to badanie ze skierowaniem od lekarza jest bezpłatne. Matka małoletniej ponosi jedynie koszt dojazdu do C.. Małoletni powód lekarstw na stałe nie przyjmuje.

Pozostałe koszty utrzymania małoletniego to:

- przedszkole 150 zł miesięcznie,
- wyprawka 550 zł rocznie tj. 46 zł miesięcznie,
- ubezpieczenie 55 zł i rada rodziców 100 zł tj. 155 zł rocznie - 13 zł miesięcznie,

- odzież 100 do 150 zł miesięcznie,
- wyżywienie 200 do 300 zł miesięcznie,
- środki czystości 100 zł,
- leczenie 150 zł rocznie tj. 13 zł miesięcznie,
- zajęcia w Zespole (...) 20 zł,
- inne atrakcje 50 zł,
- wyjazdy wakacyjne i ferie 1000 zł rocznie tj. 85 zł miesięcznie.

Zatem łączny miesięczny koszt utrzymania małoletniego powoda kształtuje się na poziomie 850 zł plus 730 zł tytułem kosztów utrzymania mieszkania tj. łącznie 1.580 zł.

Powódka posiada orzeczenie o niepełnosprawności (po operacji kręgosłupa) w stopniu umiarkowanym. Może ona podejmować pracę w warunkach pracy chronionej. Jednakże, pomimo zaleceń, jest ona zatrudniona w Przedszkolu nr (...) w R., na stanowisku nauczyciela na czas określony tj. od dnia 16 marca 2015 roku do 31 sierpnia 2016 roku, z wynagrodzeniem ok. 1.800 zł netto. Nadto pobiera rentę socjalną w wysokości 650 zł z tytułu niezdolności do pracy i zasiłek pielęgnacyjny 150 zł. **Łączny dochód powódki w skali miesiąca wynosi 2.600 zł.** W 2015 roku osiągnęła łączny dochód rzędu 37.089,71 zł.

Powódka nie posiada żadnego majątku. We wspólności majątkowej małżeńskiej posiada samochód marki F. (...) z 2003 roku, który aktualnie użytkuje pozwany. Leczy się na tarczycę, z tego tytułu miesięcznie wydaje 20 – 30 zł. Z uwagi na to schorzenie wymaga specjalnej diety.

W związku z orzeczeniem o niepełnosprawności powódka wymaga zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, wymaga wsparcia samodzielnej egzystencji poprzez m.in. korzystanie z rehabilitacji. Powódka korzysta z takich zabiegów. Koszt jednego zabiegu wynosi 50 zł. Powinna korzystać z zabiegów dwa razy w roku jednorazowo 10 , co stanowi roczny koszt rzędu 1000 zł, a w przeliczeniu na jeden miesiąc 83 zł. Pozostaje też pod opieką endokrynologa, koszt wizyty dwa razy w roku stanowi jednorazowo wydatek rzędu 150 zł tj.

Pozostałe koszty utrzymania powódki to:

- wyżywienie 600 zł,
- środki czystości 70 zł,
- odzież 100 – 150 zł.

Powódka użytkuje samochód należący do jej matki marki T. zakupiony za kwotę 10.000 zł. Opłaciła polisę za samochód w kwocie 445 zł jednorazowo tj. 37 zł miesięcznie. Na użytkowanie samochodu przeznacza od 250 do 300 zł miesięcznie. Codziennie dowozi małoletniego powoda do przedszkola do G. oraz jeździ do pracy do R. – K.. Dwa razy w tygodniu wraz z synem jeździ do (...) na tańce.

Zatem łączny miesięczny koszt utrzymania powódki wynosi ok. 1.400 zł plus ½ część kosztów utrzymania mieszkania w wysokości 730 zł , co daje kwotę 2.150 zł.

Dowód: odpis skrócony aktu urodzenia k. 5, odpis skrócony aktu małżeństwa k.36, przesłuchanie powódki k. 108v-109, umowa najmu lokalu mieszkalnego k.151-154, rachunki w związku z użytkowaniem mieszkania k.68-73, polisa ubezpieczeniowa za samochód 157, kopie potwierdzeń płatności na rachunkach bankowych k.74-81,83-84,k.139-149, informacja przedszkola k. 67 i 82, faktury i rachunki k. 6885-98,130-131,132-138,150, 156,

k. 158-178, karta informacyjna leczenia szpitalnego k.99-100, wykaz kosztów utrzymania k. 40,k. 121, zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach k. 44 – 45, informacja Urzędu Skarbowego k. 46, zaświadczenie (...) u w R. k. 47, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 48, zaświadczenie Urzędu Skarbowego k. 46, dokumentacja medyczna k. 55-66.

Pozwany ma 36 lat. Jest zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w R. na stanowisku kierowcy, z wynagrodzeniem ok. 2.700 zł netto plus dodatek za delegacje, która w miesiącu kwietniu 2016 roku wyniosła 750 zł. W 2015 roku osiągnął łączny dochód rządu 44.728,04 zł.

Pozwany mieszka wraz z rodzicami w prywatnym domu. Miesięcznie tytułem swojego udziału w kosztach utrzymania tj. podatek od nieruchomości, energia elektryczna i woda przekazuje rodzicom 250 zł. Na swoje wyżywienie przekazuje miesięcznie średnio 250 zł.

Pozwany jest ogólnie zdrowy. Prócz małoletniego powoda nie ma innych dzieci na swoim utrzymaniu. Dobrowolnie przekazuje miesięcznie na rzecz syna po 600 zł. Raz w tygodniu widuje małoletniego i zabiera go na weekendy. Podczas spotkań zabiera też syna do F., co stanowi jednorazowy koszt rządu 20 zł. Z okazji Dnia Dziecka zakupił małoletniemu zabawkę za 200 zł. Pozwany w ostatnim czasie spędził weekend z małoletnim powodem w górach. Zakupił dla niego rower. Kupuje dla syna odzież, której nie przekazuje matce małoletniego.

Dowód: przesłuchanie pozwanego k. 180, informacje o dochodach k. 30, PIT – 11 z 2015r. k. 31.

Ustalając koszty utrzymania powódki, Sąd nie dał wiary jej zeznaniom w zakresie w jakim podnosiła, że spona matce w systemie ratalnym zakupiony samochód marki T. za kwotę 10.000 zł, jak bowiem wynika z przesłuchania powódki wyłącznym właścicielem tego samochodu jest jej matka.

Pozostały materiał dowodowy zebrany w sprawie Sąd uznał za logiczny, spójny i wzajemnie się uzupełniający.

Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a przeprowadzone postępowanie Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył:

Umocowanie prawne rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie co do żądania małoletniego powoda stanowią art. 133 oraz 135 k.r.i.o.

Wskazana podstawa prawna, to wynikający wprost z przepisów ustawy obowiązek rodziców wobec dziecka. Obowiązek, który ma szczególny charakter społeczny i prawny. Ustawodawca nie bez powodu wskazuje wprost na powinność rodziców, która winna przejawiać się między innymi w partycypacji kosztów utrzymania dziecka. Należy wyraźnie podkreślić, że zarówno na gruncie obowiązującego orzecznictwa, jak również stanowiska doktryny obowiązek alimentacyjny ma wyłącznie charakter obligatoryjny i bezwzględny.

Wysokość świadczeń alimentacyjnych nie została określona przez żaden z aktualnie obowiązujących przepisów prawa. Jest ona bowiem uzależniona od wielu czynników, a w szczególności zależy od uzasadnionych potrzeb uprawnionego. Osobą uprawnioną do świadczeń alimentacyjnych jest w tym przypadku małoletni powód, którego zabezpieczenie potrzeb jest całkowicie uzależnione od możliwości zarobkowych jego rodziców. Sąd opiekuńczy wydając orzeczenie w sprawach świadczeń alimentacyjnych, gdzie uprawnionym jest dziecko, kieruje się przede wszystkim jego dobrem. Szeroko rozumiane dobro dziecka należy pojmować zarówno w sferach psychologiczno-rozwojowych dziecka, jak również w sferach materialno-bytowych małoletnich. Świadczenie alimentacyjne ma zabezpieczać wszelkie potrzeby małoletniego dziecka niezbędne dla jego prawidłowego rozwoju fizycznego i psychicznego. Materialne potrzeby dziecka takie jak: żywność, środki czystości, odzież itp., to wyłącznie jedne z najbardziej podstawowych elementów egzystencjalnych.

Z pośród katalogu uzasadnionych potrzeb małoletniego powoda nie można zatem wyłączyć środków związanych z prawidłowym rozwojem kulturalno-rozrywkowym dziecka, czy chociażby potrzeb wynikających ze stanu jego

zdrowia. Nie bez znaczenia dla określenia wysokości świadczeń alimentacyjnych wobec dziecka pozostaje również jego wiek, środowisko w jakim się wychowuje oraz szereg indywidualnych okoliczności towarzyszących wydaniu takiego orzeczenia.

Należy wyraźnie podkreślić różnice pomiędzy pojęciem dostarczenia środków na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb dziecka, a pojęciem dostarczenia wyłącznie środków na opuszczenie przez uprawnionego jedynie sfery niedostatku. Świadczeń alimentacyjnych nie można zatem pojmować jedynie w aspekcie zabezpieczenia niezbędnego minimum.

Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego stanowią drugi z podstawowych elementów, dających podstawę do wydania orzeczenia w zakresie świadczeń alimentacyjnych. Sąd na podstawie zebranego materiału dowodowego bada status majątkowy zobowiązanego oraz jego możliwości zarobkowe. Do możliwości zarobkowania poza podstawowym wynagrodzeniem wlicza się ponadto wszelkiego rodzaju premie, nagrody, świadczenia z funduszu socjalnego, dodatki itp.

Należy przy tym pamiętać, że górny pułap świadczeń alimentacyjnych będą wyznaczały każdorazowo możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego i to nawet w sytuacji, gdyby nie zaspokajały one w pełni usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (poruszone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 1972 roku, III CRN 470/71, Gazeta (...) 1972, nr 9). Sąd podkreśla przy tym, że nawet w trudnej sytuacji materialnej rodziców nie zwalnia to ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci, ponieważ rodzice zobowiązani są dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami, chyba że takiej możliwości są w ogóle pozbawieni, co związane jest bezpośrednio właśnie ze wskazaną już powyżej zasadą równej stopy życiowej rodziców i dzieci (tak w wyroku Sąd Najwyższy z dnia 24 marca 2000 roku, sygn. akt I CKN 1538/99).

Bezspornym w niniejszej sprawie jest to, że małoletni powód jest niesamodzielnym dzieckiem, które w pełni uzależnione jest od możliwości zarobkowych rodziców. Należy wskazać, iż matka małoletniego powoda swój obowiązek alimentacyjny wykonuje względem syna częściowo poprzez osobiste starania o jego wychowanie i opiekę. Posiada ona także możliwości zarobkowe, które pozwalają jej zabezpieczyć potrzeby materialne syna, co też czyni.

Pozwany poza dobrowolnie przekazywanymi środkami finansowymi, również uczestniczy w procesie wychowawczym syna. Zabiera go na weekendy w góry, zakupuje mu prezenty oraz odzież.

Sąd ustalił, iż miesięczny koszt utrzymania małoletniego powoda to kwota nie mniej niż 1.580,00 zł. Koszty te zaspokoić muszą rodzice powoda, który nie jest samodzielny, a tym bardziej, iż posiadają ku temu możliwości zarobkowe i majątkowe. Mając na uwadze dochody stron (matka powoda 2450 zł – bez dodatku pielęgnacyjnego, pozwany 2750 + delegacje nawet w kwocie 750 zł), usprawiedliwione potrzeby powoda, okoliczność, iż matka powoda w większym stopniu przyczyni się do realizacji obowiązku alimentacyjnego poprzez osobistą troskę o wychowanie powoda i opiekę nad nim, Sąd uznał, iż pozwany winien łożyć na utrzymanie powoda alimenty w wysokości po 900 zł miesięcznie. W pozostałej części koszty te winna podjąć matka, której obecne możliwości zarobkowe na to pozwalają. Alimenty w tej wysokości, w ocenie Sądu w pełni odpowiadają potrzebom powoda i aktualnym możliwości ekonomiczne pozwanego, z uwzględnieniem jego realnych możliwości zarobkowe, usprawiedliwionych kosztów utrzymania oraz dodatkowych wydatków na małoletniego podczas jego kontaktów z synem.

Orzekając w przedmiocie alimentów, Sąd ustalił je na kwotę 300 zł miesięcznie za okres od 25 kwietnia 2016r. - tj. od dnia wytoczenia powództwa – do 30 września 2016r., albowiem w tym czasie pozwany łożył na utrzymanie powoda po 600 zł miesięcznie (samodzielne i w związku z zabezpieczeniem).

Natomiast od dnia 1 października 2016r. alimenty Sąd ustalił na kwotę po 900 zł miesięcznie.

Ponad kwotę 300 zł miesięcznie za okres od 25 kwietnia 2016r. do 30 września 2016r., i ponad kwotę 900 zł miesięcznie od 1 października 2016r. Sąd powództwo oddalił jako, iż obowiązek alimentacyjny w tym zakresie został spełniony oraz jako wygórowane.

Natomiast odnośnie żądania procesowego powódki P. S. zauważyć należy, iż zgodnie z art. 23 zdanie pierwsze k.r.io. małżonkowie mają równe prawa i obowiązki w małżeństwie. Art. 27 k.r.io. stanowi przy tym, że oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczynić się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli, przy czym zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Istnieje więc zasada równej stopy życiowej wszystkich członków rodziny, powstałej na skutek zawarcia małżeństwa. Orzecznictwo Sądu Najwyższego (a w szczególności wytyczne w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty - uchwała Sądu Najwyższego Izba Cywilna i Administracyjna z dnia 16 grudnia 1987 roku, III CZP 91/86, publikowana OSNC 1988/4/42) nie pozostawia przy tym wątpliwości, iż małżonek może dochodzić zaspokajania potrzeb na zasadzie art. 27 k.r.io. zarówno wtedy, gdy rodzinę tworzą małżonkowie i dzieci będące na ich utrzymaniu, jak i wówczas, gdy w rodzinie dzieci takich nie ma, względnie są one już samodzielne i same się utrzymują. Z kolei w uchwale z dnia 7 sierpnia 1974 roku, sygnatura akt III CZP 46/74 (publikowana OSNC 1975/12/160) Sąd Najwyższy wskazał, że okoliczność, iż małżonkowie pozostają w faktycznej separacji i że żona bez porozumienia z mężem przerwała pracę zarobkową w celu zajęcia się wychowaniem małego dziecka nie stoi na przeszkodzie domaganiu się przez nią pomocy od męża w postaci świadczeń alimentacyjnych na jej rzecz w granicach jej potrzeb oraz możliwości zarobkowych i majątkowych męża.

W niniejszej sprawie bezspornym jest ustalenie, że powódka i pozwany nadal pozostają małżeństwem, a zatem mimo, że zamieszkują oddzielnie, jako małżonkowie są zobowiązanymi z mocy prawa m.in. do wzajemnej pomocy, czego obecnie żaden z nich bez wątpliwości nie czyni. Zarówno pozwany, jak i powódka są przy tym osobami młodymi, zdolnymi do zarabkowania oraz aktywnymi zawodowo. Zauważyć jednak należy, iż stan zdrowia powódki, który warunkuje jej możliwości zarobkowe i majątkowe jest gorszy. Większe są również wydatki powódki, w odniesieniu do wydatków pozwanego, który ma możliwość poczynienia nawet pewnych oszczędności. Tymczasem dochód powódki pozwala zabezpieczyć bieżące potrzeby powódki i w części potrzeby powoda. Wskazać przy tym należy, iż są to potrzeby na poziomie podstawowym i nie wygórowanym.

Nie bez znaczenia jest również to, że część wydatków została spowodowana zachowaniem pozwanego, który poprzez swoje postępowanie, zmusił powódkę do opuszczenia wspólnego mieszkania stron i wynajęcie lokalu mieszkalnego.

Mając zatem na względzie treść art. 27 k.r.io., okoliczność, że powódka i pozwany pozostają w związku małżeńskim, ustalone potrzeby życiowe powódki, jak i zarobkowe i majątkowe możliwości po stronie pozwanego oraz wydatki jakie ponosi on obecnie na własne utrzymanie i na utrzymanie małoletniego syna, a ponadto kierując się zasadą równej stopy życiowej małżonków, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki alimenty w kwocie 200 zł miesięcznie, począwszy od dnia zgłoszenia żądania, tj. od 28 czerwca 2016r.

W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone, jako wygórowane i nie usprawiedliwione potrzebami powódki i możliwościami zarobkowymi i majątkowymi pozwanego.

O odsetkach na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych orzeczono w myśl przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c., natomiast o natychmiastowej wykonalności punktu 1 wyroku Sąd orzekł na mocy art. 333 § 1 pkt. 1 k.p.c.

W pozostałym zakresie powództwo oddalono w oparciu o argumentację przedstawioną powyżej.

Na zasadzie art. 100 k.p.c., koszty postępowania zostały stosunkowo rozdzielone i zasądzono od pozwanego na rzecz powodów kwotę 3504 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazano pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 657 zł, tytułem kosztów postępowania.

Mając na uwadze doniosłość obowiązku alimentacyjnego jakim obciążono pozwanego oraz jego status ekonomiczny, w oparciu o przepis art. 102 k.p.c odstąpiono od obciążania go kosztami postępowania.

SSR Katarzyna Krawczyk – Mandrak

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. P.;
2. kal. 14 dni lub z wpływem.

R., dnia 14 października 2016 roku

SSR Katarzyna Krawczyk – Mandrak